

**Kliimaministri käskkirja „Majandus- ja taristuministri 09. veebruari 2023. a käskkirja nr 22 „Perioodi 2021–2027 Edelaraudtee Aktsiaseltsi infrastruktuuri arendamise investeeringute kava kinnitamine“ muutmise“ eelnõu seletuskiri**

Käskkiri kehtestatakse Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) § 42 lõike 1 ning majandus- ja taristuministri 17. augusti 2022. a määruse nr 64 „Transpordi infrastruktuuri arendamiseks toetuse andmise tingimused perioodil 2021–2027“ (edaspidi *TAT määrus*) § 4 lõike 2 alusel. Käskkiri on kooskõlas Vabariigi Valitsuse 29. juuni 2023. a määrusega nr 71 „Kliimaministeeriumi põhimäärus“ §-iga 6 ja § 10 lõikega 1.

Investeeringute kava muutmisel võetakse arvesse Edelaraudtee Aktsiaseltsi (registrikood 10786958) (edaspidi *Edelaraudtee*) Riigi Tugiteenuste Keskusele (RTK, rakendusüksus) 07. juunil 2024. a kirjaga nr. EDI-2024-V-61 taotlust ajakava muutmiseks ning Kliimaministeeriumile 11.07.2024 kirjaga nr EDI-2024-V-77 esitatud taotlust projekti eesmärgi ja investeeringute kava muutmiseks.

Käskkirja eelnõu ja seletuskirja koostas Kliimaministeeriumi (edaspidi *KliM*) liikuvuse arengu ja investeeringute osakonna ekspert Ursula Sarnet (telefon: 715 3404, e-post: [ursula.sarnet@kliimaministeerium.ee](mailto:ursula.sarnet@kliimaministeerium.ee)).

## **1. Sissejuhatus**

Käesolevalt pikendatakse projekti kestust seniselt 31.12.2024-lt taotleja palutud 31.12.2025 asemel **Kliimaministeeriumi soovitatud 31.12.2028-ni**.

Projekti nr 2021-2027.3.01.23-0022 "Läbilaskevõime suurendamine ja Rapla–Lelle raudteelõigu rekonstrueerimine" on jaotatud vastavalt RTK 30.05.2023 rahastusotsusele nr 11.2-47/23/807 kaheks tegevuseks:

1. Rapla–Lelle vahelisel raudteelõigul reisirongide piirkiiruse tõstmine kuni 160 km/h (Raudtee muldkeha ja pealisehituse rekonstrueerimine).
2. Täiendavate reisirongide möödumist võimaldavate jaamade väljaehitamisega Tallinna–Rapla vahelisel raudteelõigul raudtee läbilaskevõime suurendamine 50% võrra (Männiku, Saku ja Hagudi jaamade ehitustööd).

Seoses uute rongide lisandumisega on projekti realiseerimise käigus kujunenud olukord, kus Kliimaministeerium ja Regionaal- ja Põllumajandusministeerium on alustanud konsultatsioone reisirongiliikluse üleviimiseks taktipõhisele liiklusgraafikule. Sellega seonduvalt kavandatakse Männiku, Saku ja Hagudi jaamade asemel rajada Liiva ja Saku jaamavahele kaheteeline raudteelõik ning Hagudi jaama asemele blokkpost. Kliimaministeerium ei ole veel kujundanud lõplikku seisukohta Liiva-Saku kaheteelise raudteelõigu ehitustööde rahastuse ja tähtaegade osas.

Lisaks on projekti esimese tegevuse elluviimiseks kulunud enamjaolt kogu projekti 18 250 000 eurot seoses hangete kallinemisega ning toetuse saaja on kaasanud ka laenuvahendeid ca 12 mln euro ulatuses, mis omakorda suurendab tulevikus riigi poolt Elronile makstavat dotatsiooni ca 2 mln euro võrra.

Projekti teise osa uue taktipõhise liiklusgraafikuga sobiva lahenduse elluviimiseks tuleb hetkel pikendada eelkõige projekti tähtaega (toetuse saaja soovil kuni 31.12.2025) ning leida täiendavaid vahendeid või **leida muu lahendus projekti muutmiseks kehtiva ühendmääruse ja rakenduskava valguses.**

Käesoleval hetkel investeringute kava käskkirjas kinnitatud **projekti eesmärki ei muudeta** ning sellest **ei jäeta välja Tallinna ja Rapla vahelise raudteelõigu läbilaskevõime suurendamist.**

Rakenduskava on seadnud prioriteediks Tallinna–Lelle lõigu suutlikkuse suurendamise ja rekonstrueerimise. Muutunud olukorras on vajalik rakenduskavas kavandatu ja sekkumise kirjeldus üle vaadata ning muuta.

Nõudlus edelasuuna raudteeliini järele kasvab ning võimalus pakkuda tihedamat ja kvaliteetsemat ühistransporti on jätkuvalt oluline, kuid rahaliste vahendite puudumisel võib juhtuda, et need tööd tuleb edasi lükata.

**Struktuurivahendite mittepiisavust silmas pidades tegelevad Kliimaministeerium ja Rahandusministeerium esimesel võimalusel rakenduskava muutmise ja Euroopa Komisjoniga kooskõlastamisega.**

## **2. Käskkirja sisu**

Käskkirjaga kinnitatakse investeringute kava muudetud kujul, milles on esitatud ühendmääruse § 42 lõikes 4 toodud andmed.

## **3. Käskkirja vastavus Euroopa Liidu ja siseriiklikule õigusele**

Käesoleva käskkirja aluseks on ÜSS2021\_2027 ja selle alusel antud õigusaktid, mis omakorda on kooskõlas vastavate ELi õigusaktidega.

Käesolev käskkiri on muuhulgas kooskõlas järgmiste (EL) määrustega:

- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) 2021/1060, 24. juuni 2021, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ühissätete määrus);
- Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EL) 2021/1058, 24. juuni 2021, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi.

Euroopa Liidu määrused on Eestile otsekohalduvad, mistõttu nii ühendmääruses, TAT määruses, kui ka käesolevas käskkirjas nimetatud ülesannete täitjal tuleb juhendada neist, arvestades TAT määruses ja ÜSS2021\_2027 alusel antavatest Vabariigi Valitsuse määrustes sätestatust.

#### 4. Käskkirja mõju

Projekti tähtaja pikendamine jääb SF abikõlblikkuse perioodi sisse.

Käskkirja muudatus tähtaja pikendamiseks on vajalik, et leida lahendused projekti läbilaskevõime suurendamisega seotud tegevuste edaspidiseks elluviimiseks/ võimalusel täiendavate vahendite leidmiseks ning ühtlasi ka rakenduskava korrigeerimiseks.

Läbi rakenduskava tulemuste saavutamise aitab käskkiri kaasa eelkõige Eesti keskkonnaseisundi, majandusarengu ja regionaalarengu edendamisele. Käskkiri ei mõjuta riigi julgeolekut ega välissuhtlemist.

Rakenduskava eesmärkide täitmist rahastatakse meetme 21.3.1.2 eelarvest investeeringute kavade rahastamiskeemiga ja kooskõlas Vabariigi Valitsuse 27. jaanuari 2022. a korraldusega nr 18 „Avaliku raudteefrastruktuuri arendamist suunav tegevuskava 2022–2028“ ÜFist kokku ca 342,1 miljoni euro ulatuses, millele lisandub riiklik kaasfinantseering ca 60,47 miljonit eurot, millest käesoleva käskkirjaga raudteelõikude rekonstrueerimiseks ja läbilaske suurendamiseks eraldatakse **ÜFi 15 512 500** eurot ning riiklikku kaasfinantseeringut 2 737 500 eurot, moodustades kokku 18 250 000 eurot.

TAT määruses on sätestatud, et juhul kui projekti maksumus suureneb, katab projekti kallinemise osa toetuse saaja.

Antud juhul, kui investeeringutes kasutatakse rohkem laenurahasid ja vähem SF toetusrahasid, tekib Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumil (edaspidi *ReM*) täiendav kohustus läbi Elroni avaliku liiniveo toetuse see kompenseerida, kuna laenuraha läheb raudteefrastruktuuri kasutustasu arvestusse läbi kapitalikulu ja mõistliku ärikasumi. **See omakorda suurendaks survet riigieelarvele ja mõjutaks ka rongipiletite maksumust**, mistõttu on riigil mõistlik otsida võimalusi erinevatest välisvahendite allikatest raudteelõikude läbilaskevõime suurendamise osa katmist või nende tööde edasi lükkamist.

#### 5. Kooskõlastamine

Edelaraudtee rahastamisotsuse muutmisest on teavitatud ka ReMi.

Käskkirja eelnõud kooskõlastati ametkondlikult Rahandusministeeriumi ja korraldusasutusega (Riigi Tugiteenuste Keskus) elektronposti teel. Rahandusministeerium andis oma märkustega<sup>1</sup> heakskiidu 12.09.24. RTK kooskõlastas eelnõu märkusteta 16.09.24.

---

<sup>1</sup> Märkused puudutasid seletuskirja tekstiosa uue lõpptähtaja ja rakenduskava muutmise vajaduse osa sõnastust. Seletuskirja teksti on vastavalt korrigeeritud.